

שם הכלי: שאלון תמיכה משפחתית - FSS - Family Support Scale

פותח בשנת: 1984, על ידי: דנסט, ג'נקינס וטריבט (Dunst, Jenkins & Trivette, 1984).

תורגם לעברית בשנת: 1992, על ידי: רעיף (1992)

1	מטרת הכלי	לבחון תמיכה משפחתית באמצעות זיהוי מקורות התמיכה ומידת התמיכה במשפחות להם ילד עם צרכים מיוחדים
2	סוג כלי המחקר	שאלון
3	אוכלוסיית היעד	הורים לילדים עם צרכים מיוחדים
4	אופי הדיווח	--
5	מבנה הכלי	<p>נמדדים שישה פקטורים של תמיכה והם:</p> <p>1. פריטים הקשורים בקרובים (לא פורמליים): חברים של בן הזוג, הורים אחרים.</p> <p>2. פריטים הקשורים בארגון חברתי: מועדונים, קבוצות חברתיות</p> <p>3. פריטים הקשורים בקרובי משפחה (פורמליים): קרובי משפחה של המשיב ושל בן זוגו</p> <p>4. פריטים הקשורים בקרובי משפחה מדרגה ראשונה: בני זוג, הורי בני זוג, ילדים.</p> <p>5. פריטים הקשורים בשירותים מקצועיים מיוחדים: תוכנית התערבות, מטפלים מקצועיים.</p> <p>6. פריטים הקשורים בשירותים מקצועיים - סוכנויות: רופא משפחה, לשכה לשירותי רווחה.</p> <p>ניתן לקבץ את הפריטים לשתי קבוצות: תמיכה משפחתית חברתית בלתי פורמלית, שאלות 1-10, ותמיכה פורמאלית ארגונית שאלות 11-20.</p>
6	סוג סולם המדידה	הפריטים מדורגים על פי סולם ליקארט הנע בטווח מ (1) - לא מסייע כלל ועד (5) מסייע תמיד.
7	סוג הפריטים בכלי	פריטי דירוג
8	אורך הכלי	18 פריטים ועוד שני פריטים פתוחים
9	מהימנות	<p>מקדם אלפא במחקר של 139 הורים לילדים עם פיגור שכלי בגיל תרום בית ספר היה 0.77 ומהימנות Split Half היתה 0.75. במחקרה של רעיף (1991) מקדם אלפא באוכלוסיית הורים לילדים רכים נכים היה 0.92. במחקר של וודינסקי (2003), נמצאה מהימנות של $\alpha=0.71$ כאשר פריט 12 הוצא מהניתוח עקב מתאם נמוך עם הסקלה. במחקר של למיס (2007), נמצאה לתמיכה משפחתית חברתית מהימנות של $\alpha=0.89$ בקרב אמהות ו- $\alpha=0.91$ בקרב אבות, ולתמיכה פורמאלית ארגונית $\alpha=0.74$ לאמהות ו- $\alpha=0.78$ לאבות.</p>
10	תקיפות	התקיפות והמהימנות מדווחים ע"י דנסט ועמיתיו כבעלי ערכים מקובלים.

רשימת מחקרי קרן של"ם אשר עשו שימוש בכלי:

מק"ט	שם המחקר
503	כהן-חבושה רינה (1999). הורים לבוגרים עם נכות התפתחותית: התמודדות עם דחק, תמיכה משפחתית ועמדות כלפי נורמליזציה כמשתנים הקשורים לעמדותיהם כלפי תעסוקת בנם/בתם. אונ' חיפה. תואר שני. מנחה: ד"ר דובדבני אילנה.
520	וודינסקי הלנה (2003). הנכונות של הורים לילדים עם פיגור שכלי לפנות להשמה חוץ ביתית: השוואה בין הורים עולים מבריה"מ לשעבר לבין הורים ילידי הארץ. אונ' חיפה. תואר שני. מנחה: ד"ר דובדבני אילנה.
548	למיס עודה (2007). חלוקת תפקידים ותמיכה משפחתית בחברה ערבית כגורם הקשור לסגנון התמודדות ורמת חרדה. אונ' חיפה. תואר שני. מנחה: פרופ' רייטר שונית.

במחקרו של שאדן (2002):

515	שאדן יעקב-עבוד (2002). דחק, תמיכה חברתית ורווחה אישית של אמהות ערביות לילדים עם צרכים מיוחדים המטופלים במחלקות לשירותים חברתיים בצפון. אונ' חיפה. תואר שני. מנחה: ד"ר דובדבני אילנה.
-----	--

במחקר מופיע כלי נוסף (שפותח על ידי קרן, 1994) דומה במשמעותו אך קצר הרבה יותר (5 פריטים בלבד), המודד תמיכה פורמאלית ובלתי-פומאלי (ראה פירוט במחקר עצמו). הכלי מופיעה אחרי שאלון FSS

שאלון תמיכה משפחתית FSS

(Dunst, Jenkins & Trivette, 1984)

הורה נכבדה, לפניך רשימת אנשים או מסגרות אשר מסייעים בגידולו של האדם עם הצרכים המיוחדים. אנא, עבורי על הרשימה וציין האם האדם או המסגרת המוזכרים מסייעים למשפחתך בגידול בנבון. נא סמני בעיגול את התשובה הנראית לך ביותר כמתארת את מידת הסיוע שקבלה משפחתך ב-6 החודשים האחרונים. במידה ואדם או מסגרת זו לא קיימים עבורך בתקופה זו, אנא ציין לא קיים.

מסייע תמיד	מסייע לעתים קרובות	מסייע בדרך כלל	מסייע לפעמים	לא מסייע כלל	לא קיים	מהי מידת הסיוע שקבלת
5	4	3	2	1	0	1. מההורים שלך?
5	4	3	2	1	0	2. מהורי בן/בת זוגך?
5	4	3	2	1	0	3. מקרובי משפחה שלך?
5	4	3	2	1	0	4. מקרובים של בן/בת זוגך?
5	4	3	2	1	0	5. מבן/בת זוגך?
5	4	3	2	1	0	6. מחברים שלך?
5	4	3	2	1	0	7. מחברים של בן/בת זוגך?
5	4	3	2	1	0	8. מהילדים שלך (צאצאיד)?
5	4	3	2	1	0	9. מהורים אחרים?
5	4	3	2	1	0	10. מעמיתים לעבודה?
5	4	3	2	1	0	11. מקבוצת הורים?
5	4	3	2	1	0	12. מקבוצות חברתיות/מועדונים?
5	4	3	2	1	0	13. מחברך בבית הכנסת/רב?
5	4	3	2	1	0	14. מרופא משפחה, או רופא אחר?
5	4	3	2	1	0	15. מתכנית התערבות לגיל הבוגר?
5	4	3	2	1	0	16. ממרכז שיקום?
5	4	3	2	1	0	17. ממטפלים מקצועיים, עו"ס?
5	4	3	2	1	0	18. מלשכה סוציאלית, תחנה לבריאות הנפש?
5	4	3	2	1	0	19. מאדם אחר (פרט ממי? _____)
5	4	3	2	1	0	20. ממסגרת מסייעת אחרת (ממי? _____)

שאלון של קרו (1994):

שאלון תמיכה כמותית

לפניך מספר שאלות אודות אנשים או שירותים שמסייעים לך בבעיותיך עם הבגבת החולה. הנך מתבקשת/ת לציין את מידת ההיעזרות שלך בהם.

בכלל לא	במידה מועטה	במידה בינונית	במידה רבה	במידה רבה מאוד	
					בני משפחה (בן/בת זוג, ילדים, קרובי משפחה)
					חברים, שכנים
					ארגון חברתי (בית כנסת, מועדון חברתי)
					אנשי מקצוע בתחום שיקום
					שירותים פורמליים (לשכת רווחה, משרד הבריאות, ביטוח לאומי)
					אחר (פרטי)